

33738 - ئېھرامغا كىرگۈچىدە يۈز بىرىدىغان خاتالىقلار

سوئال

ئايروپىلان بىلەن جىددىگە كىلىپ، جىددىدىن ھەجگە ئېھرام كىيسە بولامدۇ؟، بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: بەزى ھاجىلار ئېھرامغا كىرىدىغان ۋاقىتتا مەلۇم خاتالىقلارنى سادىر قىلىدۇ.

بىرىنچى ئىش: مىقاتتىن ئېھرام كىيمەي ئۆتۈپ كېتىش. بەزى ھاجىلار بولۇپمۇ ئايروپىلاندا كېلىدىغان ھاجىلار مىقاتنىڭ ئۈستىدىن ئۆتىدىغان تۇرۇقلۇق مىقاتتىن ئېھرام كىيمەي ھەتتا جىددىغا يىتىپ كېلىپ ئېھرام كىيدۇ. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ھەر تەرەپتىن كېلىدىغان ھاجىلار ئۈچۈن ئۇلارغا ئېھرام كىيىدىغان ئورۇنلارنى بېكىتىپ بەرگەن: «**ئۇ جايلار سىرتتىن كەلگەن ھاجىلارنىڭ ئېھرام كىيىدىغان ئورنى،**» دېگەن. [بۇخارى رىۋايىتى 1524-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 1181-ھەدىس].

ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان سەھىھ ھەدىستە: «**ئىراقلىقلار ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ يېنىغا كېلىپ، ئى مۆمىنلەرنىڭ ئەمرى! پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام نەجدى ئەھلى ئۈچۈن قەرنى مەنازىلنى ئېھرام كىيىدىغان ئورۇن قىلىپ بېكىتىپ بەرگەن، ئۇ تەرەپنىڭ يولى بىزگە يىراق، بىز ئۇ يەرگە بېرىپ ئېھرام كىيىپ ماڭمىز دېسەك بەك جاپا بولىدۇ دېگەندە، ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئۇلارغا: سىلەر قەرنى مەنازىلنىڭ ئۇدۇلىغا كىلىدىغان يولغا قاراڭلار دەپ، ئۇلارغا زاتە ئىرق دېگەن جاينى ئېھرام كىيىدىغان ئورۇن قىلىپ بېكىتىپ بەرگەن.**» [بۇخارى رىۋايىتى 1531-ھەدىس].

يۇقىرىقى ئەسەردىن مېقاتنىڭ ئۇدۇلىدىن ئۆتكەن كىشىمۇ مېقاتتىن ئۆتكەن كىشىگە ئوخشاشتۇر. شۇنىڭ ئۈچۈن مېقاتنىڭ ئۈستىدىن ئايروپىلاندا ئۈچۈپ ئۆتكەن ئادەم مېقاتتىن ئۆتكەن ئادەمگە ئوخشايدۇ، ئۇلار مېقاتنىڭ ئۇدۇلىغا كەلگەندە ئېھرام كىيدۇ، جىددىگە كېلىپ ئېھرام كىيىش ئۈچۈن مېقاتتىن ئېھرامسىز ئۆتۈپ كېتىش توغرا بولمايدۇ.

بۇ خاتالىقلارنى توغرىلاشنىڭ يولى، ئىنسان ئۆز ئۆيىدە ياكى ئايدۇرۇمدا يۇيۇنۇپ ئايرۇپىلانغا چىققاندا، ئۆزىنىڭ ئادەتتىكى كىيىملىرىنى سېلىپ، ئېھرام كىيىمىنى كېيىپ تەييار بولۇپ تۇرۇش كېرەك. ئايرۇپىلان مىقاتىنىڭ ئۇدۇلغا كەلگەندە ئېھرامنى نىيەت قىلىپ ئۆزى قىلماقچى بولغان ھەج ياكى ئۆمرىنى مەقسەت قىلىپ تەلپىيە ئېيتىدۇ. ئېھرام كىيىشىنى جىددىگە كەلگۈچە كېچىكتۈرۈش توغرا بولمايدۇ. ئەگەر شۇنداق قىلسا خاتا قىلغان بولىدۇ. كۆپچىلىك ئالىملارنىڭ قارىشى بويىچە ئۇ كىشىگە پىدىيە (جازا) كېلىدۇ، مەككىدە قويدىن بىرنى ئۆلتۈرۈپ شۇ يەردە كەمبەغەللەرگە ئۈلەشتۈرۈپ بېرىدۇ، چۈنكى ئۇ كىشى مىقاتتىن ئېھرام كىيىشتىن ئىبارەت بولغان ۋاجىپ ئەمەلدىن بىرنى تەرك قىلدى.

ئىككىنچى ئىش: بەزى كىشىلەر ئۆز قارىشى بويىچە، ئېھرام كىيگەندە چوقۇم ئاياغ كىيىمى بولۇش كېرەك، ئەگەر ئېھرام كىيگەندە ئاياغ كىيىمى بولسا كېيىن كىيىش توغرا بولمايدۇ دەپ قارايدۇ، بۇ توغرا بولمىغان قاراشتۇر. ئاياغ كېيىپ ئېھرامغا كىيىش ۋاجىپمۇ ئەمەس ۋە شەرتمۇ ئەمەس، ئاياغ كېيىم بولمىسىمۇ ئېھرام كىيىشە بولمايدۇ. ئېھرام كىيگەندە ئاياغ كىيىم بولمىسا ئاياغ كىيىمى ئېھرامغا كېرىپ بولغاندىن كېيىن كىيىسىمۇ بولىدۇ، بۇنىڭ ئۈچۈن ھېچ ئىش بولمايدۇ.

ئۈچۈنچى ئىش: بەزى ئىنسانلار ئۆز قارىشى بويىچە ئېھرام كىيىمى بىلەن ئېھرامغا كىرگەن كىشى ئېھرامدىن چېقىپ بولغىچە شۇ ھالىتىدە قالىدۇ، ئېھرام كىيىمىنى ئالماشتۇرسا بولمايدۇ دەپ قارايدۇ، بۇ توغرا بولمىغان قاراشتۇر. ئېھرام كىيگەن كىشىنىڭ مەلۇم سەۋەبلەر بىلەن ياكى سەۋەبسىز ئېھرام كىيىمىنى ئالماشتۇرۇشى توغرا بولىدۇ.

بۇنىڭدا ئەر-ئاياللارنىڭ ئارىسىدا ھېچ پەرق يوق، ئېھرام كىيىملىرىنى كېيىپ ئېھرامغا كىرگەن كىشىلەر ئېھرام كىيىمىنى ئالماشتۇرسا بولىدۇ، بەزى ۋاقىتتا ئېھرام كىيىمىگە يۇغلى بولمايدىغان پاسكېن نەرسىلەر يۇقۇپ قالسا بۇنداق ھالەتتە ئېھرام كىيىمىنى ئالماشتۇرۇش ۋاجىپ بولىدۇ. ئەگەر بەك كىرلىشىپ قالسا ئورنىغا پاكىزە ئېھرام كىيىمى كىيىش كېرەك. بەزى ۋاقىتتا ئىنسان كەڭرىچىلىكتە بولىدۇ، خالىسا ئالماشتۇرىدۇ، خالىمىسا ئالماشتۇرمايدۇ. ھەممىدىن مۇھىم بولغان ئىش، ھەجنى مەقسەت قىلىپ ئېھرام كىيگەن كىشى پائالىيەتنى ئاخىرلاشتۇرۇپ بولغىچە ئېھرامنى سېلىۋەتسە توغرا بولمايدۇ.

تۆتىنچى ئىش: بەزى ھاجىلار ئېھرامنى كىيگەندىن باشلاپ ئېھرامنىڭ بىر تەرىپىنى سول دولسىغا ئوراپ ئوڭ دولسىنى ئىچىۋالىدۇ. بىز بىر قىسىم ھاجىلارنىڭ ئېھرام كىيگەندىن باشلاپ شۇنداق قىلىۋالغانلىقى كۆزىمىزگە چىلىقىپ تۇرىدۇ، بۇنداق قىلىش توغرا بولمايدۇ. چۈنكى ئوڭ دولسىنى ئىچىۋېلىش پەقەت دەسلەپتە "كېلىش تاۋىپى" نى قىلغاندا بولىدۇ. تاۋاپتىن ئىلگىرى ۋە ساپا-مەرۋە قىلغاندا ئوڭ دولسىنى ئوچۇق قويۇش توغرا بولمايدۇ.

بەشىنچى ئىش: بەزى ھاجىلار ئۆزىنىڭ قارىشىدا، ئېھرام كىيگەندە ئىككى رەكەت ناماز ئوقۇش زۆرۈر دەپ قارايدۇ، بۇمۇ توغرا ئەمەس. چۈنكى ئىنسان ئېھرام كىيگەندە ئىككى رەكەت ناماز ئوقۇش زۆرۈر ئەمەس. ئۆلىمالارنىڭ كۈچلۈك قارىشىدا ۋە شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىيە رەھىمەھۇللاھمۇ شۇ قاراشقا بارغان. ئېھرام كىيگەندە ئايرىم ناماز ئوقۇش يولغا قويۇلمىغان. چۈنكى بۇ توغرىدا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن ھەدىس بايان قىلىنمىغان.

ئىنسان يۇيۇنۇپ ئېھراملىقنى كېيىپ ناماز ئوقۇماي ئېھرامنى نىيەت قىلسا بولىدۇ، ئەگەر ناماز ۋاقتى بولغان بولسا ياكى نامازنىڭ ۋاقتى بېقىنلاشقان بولسا، ئۇ كىشى ناماز ئوقۇپ بولغىچە مىقاتتا تۇرىدىغان بولسا بۇنداق ھالەتتە نامازدىن كېيىن ئېھرام كىيىش ياخشى ئەمما ئېھرام كىيگەندە ئوقۇيدىغان خاس ناماز بار دەپ ئېتىقاد قىلىش توغرا ئەمەس. ئالىملارنىڭ كۈچلۈك قارىشىدا ئېھرام كىيگەندە ئوقۇيدىغان خاس ناماز يولغا قويۇلمىغان.